

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: J. B.
proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení
se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 9. 2024, č. j. X, o invalidní důchod,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaná rozhodnutím ze dne 16. 5. 2024, č. j. X (dále také jen „*prvoinstanční rozhodnutí*“), zamítla žádost žalobce o invalidní důchod pro nesplnění podmínek § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zdp*“), s odůvodněním, že podle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu (dále jen „*IPZS*“) ze dne 12. 5. 2024 není invalidní. Dle uvedeného posudku poklesla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pracovní schopnost žalobce pouze o 30 %, a nesplňuje tak podmínku invalidity dle § 39 odst. 1 *zdp*, tj. pokles pracovní schopnosti nejméně o 35 %.

2. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, v nichž nesouhlasil s posouzením svého zdravotního stavu, požádal o jeho důkladné přezkoumání. Popsal své zdravotní potíže, kdy po odebrání obou plic má potíže s dýcháním.
3. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila prvoinstanční rozhodnutí. Opětovně posoudila invaliditu žalobce novým posudkem o invaliditě ze dne 14. 8. 2024, se závěrem, že žalobce je invalidní, jde o invaliditu třetího stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) zdp. Konečná míra poklesu pracovní schopnosti žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu byla tímto posudkem stanovena ve výši 75%. Žalovaná v rozhodnutí uvedla k jakým skutkovým zjištěním dospěl lékař IPZS při posouzení zdravotního stavu žalobce v námitkovém řízení (uveden diagnostický souhrn onemocnění žalobce) se závěrem, že rozhodující příčinou jeho dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti je stav po oboustranné horní plicní lobektomii pro aspergilózu v postTBC kavernách, funkčně se středně těžkou obstrukční poruchou a těžkou poruchou plicní difuze, s dušností při minimální námaze. Míru poklesu pracovní schopnosti lékař IPZS stanovil podle kapitoly X (postižení dýchací soustavy), oddílu B (dolní dýchací cesty), položky 5c (jiná postižení plic, pohrudnice-těžké funkční postižení, plicní funkce snížené pod 35 % náležitých hodnot nebo pod 50 % náležitých hodnot v případě zhoršení krevních plynů již v klidu) přílohy k vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*vyhláška č. 359/2009 Sb.*“) ve výši 75 %. Uvedl, že střed v rámci daného rozmezí (70 % – 80 %) zvolil vzhledem k tíži stavu, s přihlédnutím k dělnické profesi a dalším souběžným diagnózám. Datum vzniku invalidity stanovil od 16. 5. 2023 (dnem diagnostiky plicní aspergilózy).
4. K námitkám žalobce lékař IPZS uvedl, že lékařské nálezy uplatněné v průběhu řízení o námitkách obsahují nové skutečnosti posudkově významné pro hodnocení stavu již k datu posouzení v prvním stupni řízení. Dospěl tak k závěru, že posudkový závěr lékaře IPZS ze dne 12. 5. 2024 nelze potvrdit, neboť lékař v prvním stupni nedostatečně vyhodnotil funkční dopad rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
5. Žalovaná s ohledem na tato nová skutková zjištění (invalidita třetího stupně) opětovně posoudila žádost žalobce o invalidní důchod podle ustanovení § 38 zdp, dle jehož písm. a) má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže se stal invalidním a získal potřebnou dobu pojištění. Ta v případě žalobce nebyla splněna, neboť v rozhodném období před vznikem invalidity od 16. 5. 2013 do 15. 5. 2023 získal pouze 1 rok a 343 dnů pojištění, namísto potřebných 5 let a v rozhodném období od 16. 5. 2003 do 15. 5. 2023 získal pouze 2 roky a 156 dnů doby pojištění, namísto potřebných 10 let. Požadavek na dobu pojištění stanovený v § 40 zdp nebyl splněn, a proto invalidní důchod nemůže být žalobci podle § 38 písm. a) zdp přiznán. Žalovaná proto námitky jako nedůvodné zamítla a prvoinstanční rozhodnutí jako správné potvrdila. Nedílnou součástí rozhodnutí žalované je osobní list důchodového pojištění (dále jen „*OLDP*“) ze dne 2. 9. 2024 s uvedením všech žalobcem získaných a žalovanou evidovaných dob pojištění.

II. Obsah žaloby

6. Žalobce nesouhlasí s napadeným rozhodnutím a žádá o přezkoumání svého závažného onemocnění. Namítl, že již od listopadu 2021 nemohl nic dělat a od ledna 2022 byl v léčbě Žamberk. Popsal svůj zdravotní stav, který mu komplikuje i výkon běžných

denních činností. Nesouhlasí s tím, že nejdříve bylo rozhodnuto, že není invalidní (míra poklesu 30 %) a když si podal námitky, bylo sice prokázáno, že má míru poklesu pracovní schopnosti 75 %, ale stejně mu invalidní důchod nebyl přiznán a jeho žádost byla zamítnuta. Neví, jaké tedy má možnosti. Přiznává, že má dluh na sociálním pojištění, ale pracovat nemůže, když je stále po nemocnicích. Pokud by dostal invalidní důchod, mohl by splácet i uvedený dluh. Žádá o spravedlnost.

III. Skutkové a právní závěry krajského soudu

7. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). O žalobě rozhodl při jednání, z něhož se žalobce předem omluvil. Soud jednal v nepřítomnosti žalobce (§ 49 odst. 3 s. ř. s.).
8. V přezkumném řízení soud konstatoval posudek IPZS o zdravotním stavu žalobce ze dne 12. 5. 2024, dle kterého žalobce není invalidní (míra poklesu pracovní schopnosti 30 %). Na základě uvedeného posouzení žalovaná vydala prvoinstanční rozhodnutí, proti kterému podal žalobce námitky.
9. V rámci námitkového řízení byl dne 14. 8. 2024 vypracován nový posudek o invaliditě (viz bod I. tohoto rozsudku), dle jehož závěru je žalobce invalidní, jedná se o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zdp (míra poklesu pracovní schopnosti 75 %).
10. Žalovaná v rámci námitkového řízení posuzovala a zhodnotila žalobci veškerou získanou dobu pojištění v rozhodném období (dle kritérií § 40 zdp), kterou zaznamenala do osobního listu důchodového pojištění ze dne 2. 9. 2024, který je nedílnou součástí žalobou napadeného rozhodnutí. Napadeným rozhodnutím potvrdila prvoinstanční rozhodnutí, neboť žalobce nesplnil druhou podmínku dle § 38 písm. a) zdp (potřebnou dobu pojištění) pro vznik nároku na invalidní důchod.
11. Vzhledem ke skutečnosti, že žalobce brojil proti rozdílnému posouzení svého zdravotního stavu a namítal dřívější datum vzniku invalidity, požádal krajský soud Posudkovou komisi Ministerstva práce a sociálních věcí v Hradci Králové (dále také jen „PK MPSV“ nebo „PK“) o vypracování posudku o zdravotním stavu žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí a stanovení data vzniku invalidity (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů).
12. Posudek byl vyhotoven dne 6. 3. 2025. Z jeho obsahu soud zjistil, že PK MPSV zasedala v řádném složení za účasti odborného lékaře z oboru interního lékařství, zdravotní stav žalobce hodnotila na podkladě spisové dokumentace IPZS a IPZS námitkového řízení, zdravotní dokumentace praktického lékaře (rozhodné lékařské nálezy jsou v posudku citovány) a nálezů doložených žalobcem k námitkám. Po vyhodnocení všech rozhodných skutečností a lékařských nálezů stanovila PK za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti stav po léčbě pro rozsáhlou tuberkulózu plic, s nutností oboustranné horní lobektomie pro aspergilózu plic v postspecifických dutinách v obou horních lalocích plic, funkčně reziduálně se středně těžkou obstrukční ventilační poruchou a těžkou poruchou difuze. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti stanovila podle kapitoly X, oddílu B, položky 5c přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. ve výši 75 %. PK uvedla, že vzhledem k rozsahu projevů TBC, přetrvávajícím funkčně významným obtížím po

základním zaléčení a následné komplikaci prokázanou aspergilózou u žalobce pracujícího v nekvalifikovaných dělnických profesích, hodnotí, že se již k datu vyšetření praktickým lékařem dne 11. 7. 2022 jednalo o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav odpovídající invaliditě třetího stupně.

13. Vzhledem ke skutečnosti, že PK MPSV stanovila jiné (dřívější) datum vzniku invalidity, požádal krajský soud žalovanou o vyjádření k době pojištění a předložení správního spisu.
14. Žalovaná ve svém vyjádření ze dne 3. 4. 2025 uvedla, že nové datum vzniku invalidity, tj. 11. 7. 2022, nebude mít vliv na žalobou napadené rozhodnutí, neboť žalobce ani ke dni 11. 7. 2022 nesplňuje podmínku potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod. Uvedla, že žalobce v novém rozhodném období od 11. 7. 2012 do 10. 7. 2022 získá pouze 399 dnů pojištění, tj. 1 rok a 34 dnů, namísto potřebných 5 let a v rozhodném období od 11. 7. 2002 do 10. 7. 2022 získá pouze 577 dnů pojištění, tj. 1 rok a 212 dnů, namísto potřebných 10 let. Požadavek na dobu pojištění, stanovený v § 40 zákona o důchodovém pojištění, tak nebude splněn a invalidní důchod nemůže být ani s posunutým datem vzniku invalidity přiznán. Současně přiložila nový osobní list důchodového pojištění ze dne 31. 3. 2025, ze kterého je patrné, že žalobce nesplní podmínku potřebné doby pojištění ani ke dni 11. 7. 2022.
15. Při jednání soud provedl důkaz posudkem PK MPSV ze dne 6. 3. 2025, dávkovým spisem žalované, zejména osobním listem důchodového pojištění ze dne 2. 9. 2024 a ze dne 31. 3. 2025.
16. Pověřená pracovnice žalované s ohledem na již podané vyjádření žalované ze dne 3. 4. 2025 navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.
17. Soud hodnotil provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu i s důkazy provedenými v řízení před správním orgánem (§ 77 odst. 2 s. ř. s.) a po provedeném dokazování v návaznosti na příslušná zákonná ustanovení dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
18. Krajský soud vycházel z následující právní úpravy.
19. Podle ustanovení § 38 zdp má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a **stal se**
 - a) **invalidním a získal potřebnou dobu pojištění**, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku, nebo
 - b) invalidním následkem pracovního úrazu.
20. Podle ustanovení § 39 odst. 1 zdp je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle odst. 2 citovaného ustanovení, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně.
21. Rozhodnutí o nároku na invalidní důchod a stanovení stupně invalidity je závislé především na lékařském odborném posouzení. Soud, který sám nemá odborné medicínské znalosti, vycházel při hodnocení důkazů z provedených odborných lékařských posouzení zdravotního stavu žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí (viz výše citované posudky). Žalobce nebrojil proti posudkovému závěru PK MPSV ze dne 6. 3. 2025

- (posudek mu byl soudem zaslán k seznámení), že je invalidní pro invaliditu třetího stupně ode dne 11. 7. 2022. Právě od tohoto data se odvíjí stanovení nové rozhodné doby pojištění, v níž se zkoumá, zda pojištěnec zákonem požadovanou dobu [tj. druhou zákonnou podmínku dle § 38 písm. a) zdp] pro vznik nároku na invalidní důchod splňuje či nikoliv.
22. Podle § 40 odst. 1 zdp činí potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod u pojištěnce ve věku do 20 let méně než jeden rok, od 20 let do 22 let jeden rok, od 22 let do 24 let dva roky, od 24 let do 26 let tři roky, od 26 let do 28 let čtyři roky a nad 28 let pět roků.
23. Podle odst. 2 citovaného ustanovení se potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity.
24. Žalobce byl ke dni vzniku invalidity (11. 7. 2022) osobou starší 28 let, potřebná doba pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod v jeho případě činí pět roků (§ 40 odst. 1 zdp).
25. Lze tedy posoudit získání potřebné doby pojištění pěti roků v posledních deseti letech před vznikem invalidity i získání potřebné doby pojištění deseti roků v posledních dvaceti letech před vznikem invalidity. Krajský soud v posuzovaném případě ve shodě se žalovanou dospěl k závěru, že v tzv. **prvním** rozhodném období pro vznik nároku na invalidní důchod, tj. v době od 11. 7. 2012 do 10. 7. 2022 žalobce získal **pouze 1 rok a 34 dnů** doby pojištění, místo potřebných pěti roků a v tzv. **druhém** rozhodném období pro vznik nároku na invalidní důchod tj. v době od 11. 7. 2002 do 10. 7. 2022 žalobce získal **pouze 1 rok a 212 dnů** doby pojištění, místo potřebných deseti roků.
26. Žalobce v žalobě proti napadenému rozhodnutí ani proti zaslanému vyjádření žalované ze dne 3. 4. 2025 nenamítal ničeho ohledně doby pojištění, nedoložil ani nijak neprokázal žádnou další dobu pojištění, která by dosud žalovanou nebyla zhodnocena.
27. Krajský soud zdůrazňuje, že důkazní břemeno, tj. prokázání další doby pojištění, leží zcela na žalobci, není na žalované či soudu, aby tyto skutečnosti zjišťovaly za žalobce. Z výše uvedeného je zřejmé, že žalobce dosud ani v jedné zákonem možných variant nesplnil potřebnou dobu pojištění 5 roků či 10 roků v příslušném rozhodném období. Žalobce byl sice uznán invalidním pro invaliditu třetího stupně, to však samo o sobě pro vznik nároku na invalidní důchod nestačí (srovnej obdobně rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18. 7. 2019, čj. 34 Ad 4/2018-68, který uvedl: „Pro vznik nároku na invalidní důchod pro invaliditu III. stupně podle § 38 a § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, nestačí, aby byla splněna pouze zdravotní podmínka, tedy pokles pracovní schopnosti o 70 %, ale musí být splněna rovněž podmínka získání potřebné doby pojištění ve smyslu § 40 citovaného zákona. Není-li splněna zákonná podmínka potřebné doby pojištění, pak žalobci nevznikl nárok na invalidní důchod, a to i přes zjištěnou invaliditu.“).
28. Protože žalobce nesplnil obě kumulativní podmínky dle ustanovení § 38 písm. a) zdp, nárok na invalidní důchod mu nevznikl. Ačkoli v řízení před soudem bylo zjištěno dřívější

datum vzniku invalidity (11. 7. 2022), nemá tato skutečnost vliv na zákonnost žalobou napadeného rozhodnutí, neboť ani v nově stanoveném rozhodném období žalobce nesplní podmínku potřebné doby pojištění pro vznik nároku na invalidní důchod.

29. Napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

IV. Náklady řízení

30. Výrok o náhradě nákladů řízení soud odůvodňuje ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce nebyl v řízení úspěšný a správnímu orgánu, který měl ve věci úspěch, toto právo nenáleží dle odst. 2 citovaného ustanovení.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 21. května 2025

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně